

TUSSENRUIMTE

Een werkverblijf in Le Clos de Saman

Stenen

Door het raam van mijn tijdelijk atelier in Saman kijk ik naar het heuvellandschap van de Comminges. Ik zie groene weiden en geploegde akkers in okers en bruinen, zonnebloemvelden die donkerbruin zijn nu de bloemen zijn uitgebloeid. De bladeren van de maïs langs de beek lichten op in de middagzon. De akkers worden omringd door bosschages. Een smalle weg slingert de heuvel op naar het naburige dorp, het kerktorentje is nog net te zien. Achter de heuvels rijzen de bergtoppen van de Pyreneeën op. Bij helder weer kun je ze duidelijk onderscheiden. Raadselachtig en dominant tegelijk, geven ze contour aan het land. Wanneer er wolken zijn of nevels, trekken ze zich terug. Dan blijven ze bestaan als vermoeden.

Op het erf tussen atelier en woonhuis, liggen witte kalksteentjes. Het is de steen van de streek, die overal op de paden te vinden is. Als de zon erover schijnt, worden in de steentjes facetten zichtbaar. Het zijn dan net kleine sculpturen. Dat zie je pas goed wanneer je ze een voor een opraapt en in je hand legt. Sommige hebben waaivormige inkepingen. Andere hebben een kristalstructuur. Als het regent krijgen ze plotseling kleur; okergeel, roze, bruin, grijs. Als de zon ze opdroogt, keren ze terug naar hun kalkachtig witte uiterlijk. Ik heb ze verzameld en in rijen op een wit vel papier gelegd, dat ligt uitgespreid over de gehele breedte van het atelier, daar waar het raam uitkijkt over het land. Als je ze van een afstand ziet, vormen de stenen een stippenpatroon. Van dichtbij bezien, komen ze tot leven. Wanneer het zonlicht naar binnen schijnt werpen ze schaduwen op het papier, zacht of scherper. Ieder uur van de dag hebben ze een andere kleur. Nu eens tonen ze een samengebalde kracht, dan weer

een tedere kwetsbaarheid. Ik kan niet naar de stenen kijken zonder ook het landschap te zien. Landschap en stenen vormen een spel van vraag en antwoord.

Ik ben naar de Comminges gekomen om te wandelen en na te denken over het landschap. Ik wilde ook mijn gedachten over mijn beeldend werk formuleren, die direct voortkomen uit mijn ervaring als wandelaar en mijn liefde voor het landschap. *Reflections on landscape*, noemde ik het werk dat ik in de laatste jaren maakte. Ik combineerde daarin mijn monochrome schilderijen met elementen uit het landschap: stenen, takken, zout; af en toe een tekening, onderweg gemaakt, of een foto. Mijn werk veranderde van puur abstract naar meer open en speels; het voelde natuurlijk aan terwijl ik tegelijkertijd het gevoel had iets wezenlijks aan te raken. Wat dat precies was, daarover wilde ik nadenken. Het had te maken met de interactie tussen de ruimte, de dingen en de mensen en met de vitaliteit van de stilte die daarin ervaarbaar werd.

Het hing ook samen met mijn veranderende visie op kunst. Ik wilde het kunstwerk niet langer beschouwen als op zichzelf staand object, geïsoleerd van het 'werkelijke' leven, maar het op een natuurlijke wijze een plaats geven in de wereld. Ik liet me inspireren door de woorden van Peter Zumthor:

There are earth and water, the light of the sun, landscapes and vegetation, and there are objects, made by men, which are what they are (...) and whose presence is self-evident.

Zo eenvoudig moest het zijn.

(...)

Eerste pagina's uit 'Tussenruimte', een onderzoek naar het landschap als poëtische ruimte, uitgave in eigen beheer, 2023. (Zie onder 'nieuws'/publicaties)